

Како заштитити српску пољопривреду?

Пише: Ненад Поповић
четвртак, 09 април 2015 14:10

Против сељака се уротило све. И пад вредности евра према долару, због чега је извоз из ЕУ још конкурентнији, али и рат санкцијама између ЕУ и Русије због кризе у Украјини, па се европски вишкови хране усмеравају у Србију, делом и по дампиншким ценама.

Проблеми са којима су се ових дана суочили пољопривредни произвођачи у Србији, посебно произвођачи меса, млека и млечних производа, само су врх леденог брега, који прети да потпуно потопа српски аграр. Уз то, произвођаче млека из Србије тек очекује прави пакао. Први пут после 30 година, у Европској унији су од 1. априла укинута производне квоте за млеко па ће све земље моћи да га производе колико желе. Ирска је већ најавила да планира до 2020. да повећа производњу млека за чак 50 одсто, иако већ извози чак четири петине од око 5,4 милијарде литара колико годишње произведе.

Поређења ради, Србија годишње произведе око 1,4 милијарде литара, с тим што од тога млекарској индустрији на даљу обраду доставља само 780-800 милиона литара. Холанђани планирају да у наредних пет година повећају производњу за 20 одсто, а Немци, уз Французе највећи произвођачи млека у ЕУ, да сваке године повећавају продукцију за један до три одсто. А и до сада је, док су на снази биле квоте, Немачка скоро стално пробијала лимите, због чега је само за казне платила скоро две милијарде евра.

Цена увозног сира нижа од цена млека потребног за његову производњу

Како заштитити српску пољопривреду?

Пише: Ненад Поповић
четвртак, 09 април 2015 14:10

Млекари из ЕУ су очито већ у ниском старту, спремни да убаце у „пету брзину“, уверени да ће додатне количине млека и млечних производа наћи купце по „разумним ценама“. И управо од тих додатних количина и „разумних цена“ овдашње произвођаче тек би могла да заболи глава, иако им ни до сада није било лако. Против њих се уротило све. И пад вредности евра према долару, због чега је извоз из ЕУ још конкурентнији, али и рат санкцијама између ЕУ и Русије због кризе у Украјини, па се европски вишкови хране усмеравају на нова тржишта, па и у Србију, делом и по дампиншким ценама. Домаћи произвођачи тврде да је цена увозног сира нижа од цена млека и других сировина потребних за његову производњу.

При томе, корист од ове нефер утакмице идуће ка крајњим потрошачи, јер сав „кајмак“, у виду разлике у цени, скидају розници и трговци.

Уместо да заштити посусталу домаћу пољопривреду, која је контролом цена и на разне друге начине деценијама коришћена као саставни део социјалне политике, за очување социјалног мира, овдашњи произвођачи су много брже него што је то смело да се дозволи препуштени на милост и немилост много снажније конкуренције из ЕУ.

Неопрезно и некритички испреговаран ССП

Недаће за Србију почеле су неопрезним, некритички и лоше испреговараним Споразумом о стабилизацији и придруживању (ССП) са ЕУ. Негативни ефекти су

Како заштитити српску пољопривреду?

Пише: Ненад Поповић
четвртак, 09 април 2015 14:10

додатно повећани због тога што је тадашња власт у Србији, из политичких разлога, као део предизборног обећања, у септембру 2008. почела једнострано да примењује ССП, иако је он званично ступио на снагу тек 1. септембра 2013, након што су га ратификовале све чланице ЕУ.

Уместо да заштити посусталу домаћу пољопривреду, која је контролом цена и на разне друге начине деценијама коришћена као саставни део социјалне политике, за очување социјалног мира, овдашњи произвођачи су много брже него што је то смело да се дозволи препуштени на милост и немилост много снажније конкуренције из ЕУ. Пропуштена је шанса да се подстицајима, субвенцијама, царинском заштитом, прелевманима, увозним квотама и сличним мерама на време подигне капацитет српских фармера.

И, да се разумемо, није то само „њихов проблем“. Ако ни због чега другог а оно због тога што око 19 одсто укупно запослених у Србији, дакле сваки пети ради у пољопривреди, зато што стварају више од 10 процената БДП-а, што сваки пети евро од извоза зарадимо продајом производа пољопривредне и прехранбене индустрије и што је то једна од ретких привредних грана која више извози него што увози.

Једна од последица пуне примене ССП-а је смањења просечне стопе царинске заштите за пољопривредне производе са више од 20 одсто, колико је била 2008, када је започета постепена либерализација, на свега око два одсто. Додатни проблем је што су, за разлику од Србије, све друге земље у процесу придруживања ЕУ тежиле да им се моменат пуне царинске либерализације поклопи са формалним пријемом у ЕУ. Србија је то већ урадила иако из Брисела стижу јасне поруке да проширења ЕУ неће бити пре 2020, а није сигурно да ће га бити ни после тога. Ни шта ће се од Србије заузврат

Како заштитити српску пољопривреду?

Пише: Ненад Поповић
четвртак, 09 април 2015 14:10

тражити.

Тим је чудније што су наши званичници пристали на толике уступке и одустали од било какве заштите домаће пољопривреде. Ако се нешто хитно не предузме странци ће већ од септембра 2017. моћи да купују пољопривредно земљиште у Србији. Неке друге земље, чланице ЕУ, издејствовале су за себе да се та забрана продаје земље странцима продужи и на више година после пријема у ЕУ. Није ли то довољан доказ да се све може када се хоће и да би у преговорима са Бриселом требало водити више рачуна о националним и државним интересима.

И ако се, на жалост, испостави да је већ касно за радикалне промене ССП-а, Влада Србије не би смела да седи скрштених руку, већ би требало да инсистира на неким решењима која јој и сам ССП омогућава. Србија би, ако жели на дуги рок да стабилизује тржиште и спречи помор сточног фонда, за чију ће обнову после бити потребно неколико година, уз интервентни откуп вишкова товљених свиња и млека у праху од домаћих произвођача за Робне резерве, морала да уведе заштитне мере за увоз неких производа. Такву могућност дозвољава и члан 18. поглавља о слободном протоку роба ССП-а, У њему се, додуше, наводи да ће ЕУ и Србија постепено, у року од 6 година успоставити зону слободне трговине и да се царинама сматрају и све друге дажбине које имају исти ефекат, али се прецизира и да се то „не односи на антидампинг или компензаторне мере“!

Како заштитити српску пољопривреду?

Пише: Ненад Поповић
четвртак, 09 април 2015 14:10

